

ВЛАДИМИР ПОЛЯНОВ
МАСКИ

chitanka.info

Чу се писък. При ъгъла един трамвай се разклати, колелетата му застъргаха релсите, хванати от внезапната спирачка. В прозореца на предната платформа замръзна с гримасата на обезумял лицето на ватмана. В миг пред колата се струпаха стотици хора. Улицата стихна.

— Какво стана?

— Смазаха човек.

— Какво стана?

— Смазали човек.

— Смазали човек?

В навалицата всички се надигаха, протягаха глави, гледаха с изплашени очи. През няколко гърбове на любопитни и полицаи се виждаше раздробеното тяло на непознат мъж, паважът смучеше още топлата кръв, по колелетата на трамвая стояха остатъци от месо, сякаш това бяха зъби на хищник.

— Страшно.

Тръпки пълзяха по тялото ми.

— Да вървим — повика Риллов.

Погледнах го: спокоен, безчувствен.

— Върви — повтори, — ще закъснеем.

Отивахме на кино. Той не беше забравил...

Още треперех от страшното зрелище, когато седнах срещу бялото платно. Чарли представяше „Треска за злато“. Бързо забравих всичко. При сцената в бара залата ехтеше от несдържан смях. Наистина в сцената има и нещо трагично, но Чарли, в лапите на грубите търсачи на злато, не иска да изглежда жалък и прави всичко, за да разсмее. Погледнах Риллов. Той единствен не се смееше, лицето му се гърчеше в мъка да задържи плача си.

— Какво ти е?

Дълго не ми отговори. Гледаше пред себе си, но нищо не виждаше от филма.

— Какъв ужас.

— Кое? Филмът ли?

— Оня нещастник под трамвая.

Останах смаян.

— Сега ли се сети?

— Помисли, до трупа имаше пакетче, той си купил нещо, което сега чакат вкъщи.

Просветна ми. По какви пътища идеше чувството у Риллов! Чарли във филма носеше пакетчета за коледната си елха...

После се заредиха други случки и винаги забелязвах: Риллов имаше тая особеност да възприема зрелищата, каквито и да са те, само с очите си, чувството идваше после, след час или след месец, пробудено от съвсем друго. Какво беше това — мудност на чувствата или дисциплина за прикриване на истинския му образ, който все пак се издаваше, когато прелееше чашата на стаените чувства?

Сега питам това, когато е вече късно, когато мога само да обмислям и да гадая тайнствения живот на тоя младеж. Безполезен би бил разказът ми, ако състоянието, в което ме остави Риллов, не ме наведе на ужаса да видя тоя маскарад, в който проиграваме живота си. Днес е на мода типът на безстрастния кавалер и всички са наложили възвръщаната му маска: влюбените вече не пишат любовни писма; съпругът, който сварва любовник при жена си, се покланя и моли двойката друг път да заключва вратата; когато пламне къща, домакинята изважда часовника си и любопитствува за колко минути ще дойде пожарната; в тъмното скъперник търси загубен лев, като вместо свещ е запалил хилядолевова банкнота. Какво става под маската?

Риллов обикна. После се случиха различни отвратителни истории и трябваше да се помири, че е излъган. Той изживя много тежко това. Почти не смеех да му говоря, още по-малко да го разпитвам. Не мога да забравя оная гримаса, под която той искаше да прикрие страданията си. Това беше една измъчена усмивка, която оголваше два от зъбите му, като повдигаше горната устна, докато долната се гърчеше, а очите стояха стъклено неподвижни, бляскави, но мъртви.

Истински се плаших за приятеля си. Напрасно. Всичко мина много бързо.

След един месец той беше отново същият, сияещ от младост и жажда за живот младеж. Последния ден го срещнах и се зарадвах. Започнах дори да го закачам:

— Ти отново си се влюбил и си разбрал приказката, че цярът на всяка загиваща любов е една нова.

Той се смееше.

— Ти как си? Накъде отиваш?

Беше слънчев предобед. Поразходихме се. Аз му говорих:

— Чудесно е да си млад. Всичко минава.

— О, да — усмихваше се той.

— А новата?

— Засега няма да ти я кажа.

Той беше в нови, светлосиви дрехи, изглежда, че идеше от шивача.

Когато се разделяхме, обеща ми да се видим на следния ден.

— Чакай ме в сладкарницата.

— Довиждане.

Аз останах и го гледах, докато отминаваше. На ъгъла той се спря с позната дама и весело поговори. После зави по улицата и изчезна.

Само един час след това аз чух за страшното и изтичах у дома му.

Риллов лежеше в леглото си — един куршум беше пронизал сърцето му. Един куршум, който той сам си отправил. В стаята бяха още полицаите и следователят. До леглото плачеше майка му.

Какво беше станало? Кое беше подтикнало моя приятел към безумието да се самоубие? Никакво обяснение. Той не беше оставил нищо.

Но когато погледнах лицето му — разбрах. Върху мъртвото лице лежеше познатата маска, зад която някога той прикриваше мъката си по загубената любов. Оная усмивка, която оголваше двата му зъба, като сгърчваше устните, докато очите му стояха стъклено неподвижни, бляскави, но мъртви.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.